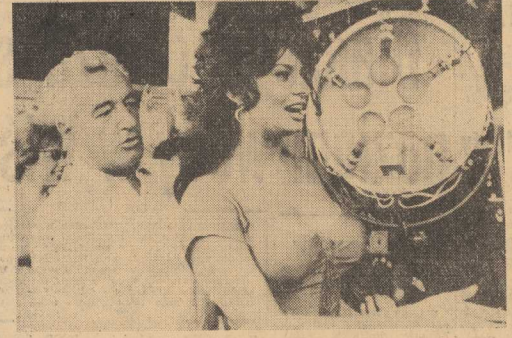

E 208/61

WYD. AB

Zoska jak zwykle uroczą

Zjazd młodych budowniczych nowoczesnej wsi

- Kadry dla rolnictwa
- Oświata, kultura i rozrywka dla młodzieży

WCZORAJ obradował w Szczecinie III Wojewódzki Zjazd Związku Młodzieży Wielkiej. Brało w nim udział 140 delegatów ZMW oraz ponad 100 zaproszonych gości. Wśród honorowych uczestników Zjazdu znajdowali się m. in.: członkowie sekretariatu KW PZPR z I sekretarzem KW PZPR A. WALASZKIEM, sekretarz ZG ZMW M. MARZEC, sekretarz Prezydium WRN M. JEDRZEJCZAK, przewodniczący S. J. KONKOLEWSKI, I sekretarz KW ZMS H. KANICKI, przedstawiciel Komsołmu I. KUZNIECOW i delegat FDJ J. KALKBRENNER.

Plenum KC KPZR

MOSKWA PAP. W sobotę, 14 bm., odbyło się tu Plenum KC KPZR. Uczestnicy plenum wysłuchali i omówili referat N. Chruszczowa o sprawozdaniu KC KPZR, które złożone zostało na XXII Zjeździe Partii i o wynikach dyskusji nad projektem programu KPZR.

Plenum omówiło referat F. Kozłowa o wynikach dyskusji nad projektem statutu KPZR.

Plenum jednomyślnie zatwierdziło sprawozdanie KC KPZR, które złożone zostało na XXII Zjeździe Partii i projekty programu KPZR z wniesionymi uzupełnieniami i zmianami. Plenum postanowiło przedłożyć projekt programu do rozpatrzenia na XXII Zjeździe Partii.

Plenum stwierdziło z zadowoleniem, że projekt programu został szeroko zaprezentowany na sejmikach organizacyjnych partyjnych, na konferencjach partyjnych i zjazdach partii komunistycznych republik związkowych. Jak również na licznych zebraniach ludności.

Plenum jednomyślnie zatwierdziło projekt statutu KPZR z wniesionymi zmianami i uzupełnieniami i postanowiło przedłożyć ten projekt do rozpatrzenia na XXII Zjeździe Partii.

Sprawozdania z przebiegu XXII Zjazdu KPZR na ekranach polskiej TV

WARSZAWA PAP. Po czwarty od wtorku 17 bm. nasza TV nadawać będzie codziennie sprawozdania filmowe z przebiegu obrad XXII Zjazdu KPZR. Transmisje rozpoczynać się będą każdego dnia o godz. 22.

SOPHIA LOREN gra obecnie w filmie „BOC CACIO 71”, który reżyseruje Vittorio de Sica (oboje na zdjęciu).

Uroczystości Dnia Wojska Polskiego w Siekierkach

DZIS w Siekierkach na cmentarzu wojakowym odbędzie się uroczyste odsłonięcie pomnika, który ufundowało społeczeństwo Ziemi Szczecińskiej. Na uroczystości do Siekierek przybędą m. in.: wicepremier ZENON NOWAK, główny kwartalnik WP gen. dyw. WIKTOR ZIMINSKI, generał, przedstawiciel władz wojewódzkich, partyjnych i państwowych z I sekretarzem KW PZPR — ANTONIM WALASZKIEM i przewodniczącym Prez. WRN WŁODZIMIERZEM MIGNIEM. Spodziewane jest też przybycie byłego dowódcy I Armii Wojska Polskiego gen. armii STANISŁAWA PŁAWSKIEGO.

O godz. 11 przybędzie do Siekierek zarządca sportowa, przyniosąc znicz spod pomnika sapersa w Godzicowach. W 15 minut później pod trybunę zbudowaną w pobliżu cmentarza wjadą uczestnicy rajdów motocyklowych i kolarskich, a także przybędą uczestnicy rajdów pieszych. O 12.00 nastąpi otwarcie uroczystości, przemówienia, a następnie odsłonięcie pomnika. W chwilę po apelu poległych nastąpi składanie wieńców. (wit)

Na zdjęciu: jeden z prowadzących swawitę, która w taki sposób urozmaiciła program koncertu.

KURIER szczeciński

ROK XVIII Niedziela, 15. X. 61 r. Nr 243 (5356)

- XV-wieczne księgi sądowe
- Dokumenty rządu Księstwa Warszawskiego
- Materiały cenzury carskiej

BEZCENNE ARCHIWALIA wracają z ZSRR DO POLSKI

WARSZAWA PAP. Jak już informowaliśmy, 4 bm. odbyło się w Moskwie uroczyste przekazanie Polsce przez ZSRR materiałów archiwalnych, które znajdowały się w archiwach radzieckich, a w ostatnich latach zostały zidentyfikowane jako dokumenty polskie.

ARCHIWALIA TE — skiej prasie i literatury ogółem ponad 66 tys. ksiąg i woluminów (zsywek akt i dokumentów) z okresu od XV w. do 1939 r. — w ciągu listopada br. przewieziono do stacji ze Związku Radzieckiego do Polski.

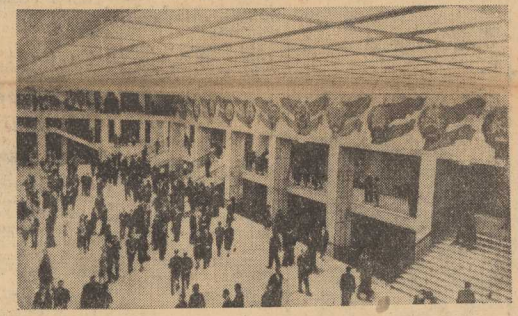
WRACA m. inn. 916 starych ksiąg sądowych grodzkich i ziemskich z Lubelszczyzny z okresu XV—XVI wiek. Najstarsza z nich pochodzi z 1427 r. Do 1887 r. księgi te znajdowały się w archiwum w Lublinie, skąd carskie przewiozły je do Wilna, a w 1915 r. część z nich znalazła się w głębi Rosji. W okresie międzywojennym uważano księgi te za zagłone.

Równie cenniejszy byłby kamień naszej historii jest także 29 ksiąg akt miejskich różnych miast Polski, w tym księga miejska Warszawy z 1785 r. Prawdziwą sensacją dla naszych historyków będzie zespół dokumentów rządu Księstwa Warszawskiego (1807—1815 r.) — 197 ksiąg woluminów. Dokumenty z XIX i XX w. stanowią większość powracających archiwaliów. Są wśród nich akta senatu, utworzonego na Kongresie Wiedeńskim Wolnego Miasta Krakowa (66 ksiąg), oraz akta urzędów instytucji carskich z terenu B. Królestwa Kongresowego.

Cenniejszymi dokumentami dla historyków pol-

1858 — 1917 r. (157 woluminów). Wiele materiałów dla badaczy polskich ruchów rewolucyjnych i niepodległościowych dostarczą warszawskiej policji z lat 1867 — 1914 (940 woluminów).

Pałac Kongresowy na Kremlu

500 maszyn ruszyło historycznym szlakiem

OKOŁO 500 motocykli wyruszyło wczoraj o godzinie 14.15 w rajd do Siekierk. Zebranych przed pomnikiem Wdzięczności uczestników rajdu powitał przewodniczący ZW TPRP Leon SZECHECZAK, przypominając im, iż udają się w drogę historycznym, zwycięskim szlakiem wojsk Armii Radzieckiej i Armii WP.

Doskonale przygotowana ekipa poprowadziła samochodów organizatorów ze znanymi działaczami sportowymi — dyrektorem SEM S. FORTUNSKIM i przedstawicielem PZMOT. Józefem SERDYNSKIM. Dnia szczeciński rajdowy weźmie udział w uroczystościach odsłonięcia pomnika w Siekierkach oraz w próbach sprawozdania sportowej.

Impozycyjne kolumny motocykli otwierały, wzbudzając ogromne zainteresowanie, trzy prototypowe „runnaki” typu M 13.

Dziś o godzinie 16.30 do Siekierk wyjechała 70 smochodów szczecińskiego Automobilklubu.

- Aleksander Zawadzki opuścił Indie
- Podpisanie wspólnego oświadczenia

NEW DELHI (PAP). Przewodniczący Rady Państwa Aleksander Zawadzki i towarzyszące mu osoby po trzydniowej wizycie w Indii odeszli w sobotę z New Delhi udając się w drogę powrotną do kraju.

MOSKWA (PAP). Powracająca z Indonezji do Warszawy delegacja polska z przewodniczącym Rady Państwa A. Zawadzkiem na czele zatrzymała się na krótki odpoczynek w Moskwie. Po dogodnym rozpoczęciu w Moskwie delegacja odeszła do Warszawy.

WSPÓLNY KOMUNIKAT INDYJSKO-POLSKI

DELHI PAP. W czasie swego pobytu przewodniczący Rady Państwa PRL doznał przyjaźnej wymiany poglądów z wiceprezydentem dr Radhakrishnanem i premierem Nehru na temat aktualnej sytuacji międzynarodowej, oraz w sprawach będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania obu krajów. Przewodniczący Rady Państwa PRL i premier Indii stwierdzili zgodnie, że w obecnej trudnej sytuacji, która zawiera w sobie niebezpieczeństwo wojny, wszystkie kraje powinny skierować swe wysiłki na establishment nautyczna i gospodarczego. W związku z tym powitali oni przeprowadzone ostatnio rozmowy wstępne między przedstawicielami USA i ZSRR. Wyrazili oni nadzieję, że zostaną zmniejszone drogi i środki pokojowego rozwiązania poprzez negocjacje sprawy Niemiec i Berlina z zachodniego na pół (Dokończenie na str. 2)

Wicepremier Zenon Nowak w Szczecinie

WCZORAJ wczorajni przybył do Szczecina wicepremier rządu PRL Zenon NOWAK. Na lotnisku gościa witali: sekretariat KW PZPR z I sekretarzem Antonim Walaszkiem, przewodniczący Prezydium WRN — Włodzimierz Ilgoń oraz przedstawiciele władz i społeczeństwa województwa szczecińskiego.

W imieniu szczecińskiej młodzieży wiązanki kwiatów wręczyła wicepremierowi delegacja harcererek i harcerzy.

Dziś Zenon Nowak weźmie udział w uroczystościach odsłonięcia pomnika na cmentarzu wojakowym w Siekierkach. (wit)

Senator Humphrey w Warszawie

WARSZAWA (PAP) 14 bm. w godzinach wieczornych przybył do Warszawy senator Hubert H. Humphrey — członek Komisji Spraw Zagranicznych Senatu Stanów Zjednoczonych. Pobyt sen. Humphrey'a w Polsce potrwa kilka dni.

Do MORS-a nie chodzi się na lody...

— duże zapotrzebowanie rynku krajowego — oraz szepczość powierzchni produkcji.

GDY W SZCZECINIE ktoś mówi o „Morsa” — ma na myśli skromny lokalik przy Al. Piastów, słynący ongiż ze świetnych lodów. Do MORS-a, o którym choć dziś odpowiedzieć nie chodzi się na lody. MORS — oznacza bowiem nie nazwę lokalu, lecz przedsiębiorstwa, którego pełna nazwa brzmi: Morska Obsługa Radiowa. Staków. Mieści się ono w Gdyni przy ul. Zygmunta Augusta, a swoje oddziały posiada w Szczecinie i Gdańsku. Nazwa ta może niezbyt trafnie odzwierciedlać charakter przedsiębiorstwa. Sugeruje, że trudni się ono wyłącznie usługami. Tymczasem tak nie jest. MORS również produkuje, sprawozdane do niedawna z zagranicy urządzenia radiokomunikacyjne i nawigacyjne.

Ropa zagraża faunie i florze mórz i oceanów

ZANIECZYSZCZENIE wód ostągało już takie rozmiary, że stwarza niebezpieczeństwo wyniszczenia życia nie tylko w rzekach i morzach, ale nawet i w oceanach. Większość okrętów floty handlowej pracuje na paliwie płynnym, a prawie połowa światowego wydobycia ropy naftowej przewozi się tankowcami.

Jednorazowe przemyślenie zbiorników wspaniałych tankowców świata powoduje, że 500 tysięcy ton ropy rocznie wypuszczane jest w ten sposób do morza.

Szczególnie zanieczyszczona jest woda w basenach wielkich portów. Ropa tworzy na powierzchni wody brudny plujący kocuch. Ropy tej nie można spalić — tylko najbardziej lotne jej składniki palą się w wodzie.

Próbowano ropę taką topliwą posypywać jej powierzchni różnymi preparatami, które ją „obciążają” — czasami udawało się zatopić całe życie dna morskiego — ale przeważnie po pewnym czasie, kropla po kropli, ropa wracała na powierzchnię.

Najpoważniejszym obecnie sposobem, choć bardzo pracochłonnym, jest zbieranie ropy w basenach portowych, przy pomocy specjalnego wiatra. W porcie Hamburg ostatnio zostało wstawione wiadro mechaniczne.

ROZBUDOWA Biblioteki Wojewódzkiej w Szczecinie

Dotychczasowa kubatura gmachu Biblioteki Wojewódzkiej w Szczecinie wynosiła 17 tys. m. sześć, ale mimo tego od czuwało się brak dostatecznej ilości pomieszczeń, szczególnie dla działalności oświatowej. Od dwu lat buduje się więc nowe obiekty kosztując ok. 4 mln zł. Po ukończeniu tych prac pomieszczenia biblioteki będą wynosiły 32 tys. m. sześć.

Obiekty te pozwolą na otwarcie licznych nowych działów m. in. urochomiona zostanie sala do wyświetlania filmów oświatowych, dział mikrofilmów itp. W dziale muzycznym znajdą się instrumenty, które umożliwią odzwierciedlenie w miejscu melodii znajdujących się w bibliotece nut. (ZAP)

Dziś MORS zatrudnia 800 pracowników, produkuje 56 typów urządzeń, a roczna wartość produkcji wynosi 50 mln zł. Z ważniejszych urządzeń warto wymienić: radionamiernik okrętowy typ OG-131, krzyżową antenę ramową typ RG-143, radiotelefon stacjonarny typ FM-321, radiotelefon ultrakrótkofalowy typ FM-302, przelaznik antenowy typ PA-41, odbiornik awaryjny, odbiorniki morskie typ OK-102 i OMNK-111, rozgłośnia manewrowa, tablicę do dowodzenia i skumulację oraz echosondę typ SP-402.

Jest to produkcja antyimportowa, dzięki której oszczędzamy tysiące dolarów, a zarazem jest to już — przy wysokim poziomie urządzeń — produkcja eksportowa. MORS sprzedaje swe wyroby do Korei, Bułgarii, Rumunii, a ostatnio też do Jugosławii. Możliwość eksportowe ograniczają:

Ślubowanie przyszłych rybaków

W DNIU Wojska Polskiego odbyła się na stadionie WKS „Flota” w Świnoujściu uroczystość związana z przejęciem przez jednostkę Marynarki Wojennej patrolnika nad Zasadniczą Szkołą Rybołówstwa Morskiego. Funkcją mianowanym było ślubowanie ponad 200 uczniów, rozpoczynających naukę w tej szkole.

Przebieg szlendarowy uroczelni, kształtującej kadry rybaków dla naszych przedsiębiorstw połowowych, przejął też od marynarzy świnoujściujskiej jednostki — banderę Marynarki Wojennej.

Obecne na stadionie rodziny uczniów i roku ZSRM, przebiegło z różnorodnych rejonów kraju na ślubowanie swych synów, obserwowały ze szczególnym wzruszeniem przebieg bandery i uroczysty moment składania przysięgi.

— Ślubujemy codziennie naukę i pracę rozwijać wszechstronnie gospodarkę morską — słyszał chór głosów powtarzających za dowódcą szkoły tekst przysięgi. Tych 200 młodych chłopców w marynarskich mundurach, postanowilo zostać pracownikami morza. (dm)

nej piecioletę, z powodu braku kredytów zostanie wzniesiona tylko część budynków — zapieczę gospodarce oraz hale dla obróbki ciekłej. Zakończenie inwestycji — której ogólny koszt wyniesie około 60 mln zł — nastąpi w następnej pięcioletce. Jest to trochę przyługo, zważywszy, że potrzeby rosną w nieproporcjonalnie szybkim tempie, a wiele urządzeń produkowanych przez MORS-a cieszy się świetną opinią, nie tylko u polskich navigatorów.

A. KILNAR

Seminarium młodych pisarzy Ziemi Zachodnich

PO RAZ CZWARTY z tej ciałej w poznanskiego TRZZ oraz wydziałów Kultury Prezydium WRN i P.N. Poznań, spotkają się w tym mieście młodzi pisarze z Ziemi Zachodnich i Północnych, by przedyskutować problemy literackiego warsztatu.

Na dwudniowym seminarium, w dniach 14 i 15 października br. wygłoszone zostaną dwa referaty, które stać się mają podstawą do dyskusji. W pierwszym dniu prelekcje na temat: „Male formy w prozie fabularnej” wygłosi Włodzimierz Maciąg. W drugim dniu przewidziany jest referat Feliksa Fornalicyka n. t.: „Młoda proza Szczecina, Koszalina i Zielonej Góry”.

Warto przypomnieć, że ubiegłoroczne seminarium poświęcone było zagadnieniom raportu literackiego, referat wprowadzający wygłosił Jerzy Lowell.

STREMOWANI nieco i przejęci, młodzi uczniowie Zasadniczej Szkoły Rybołówstwa Morskiego, przejmują banderę Marynarki Wojennej.

— TEN szepczoł blondyn w drugim szeregu, to mój syn — objaśnia komuś wzruszona matka, która gładzi z niewielkiej ślaskiej miłośnicy przyjechała na uroczystości. Foto St. Ciesiak

W Siekierkach

BRĄZ MECZY GRUNWALDZKICH

OGÓLNY RZUT NA POMNIK

Historia listu jest stara jak świat

W DNIACH 3-14 października obchodzony jest — jak co roku — międzynarodowy tydzień pisania listów.

Stara i niezwykła historia listu, historia poczty, wiadomości kiedy pojawił się na świecie — nie wiadomo. Być może powstał on w rękach ludzi...

... przed naszą erą istniała już dobrze zorganizowana łączność pocztowa, zapewniająca faktem, wszystkie otrzymane wiadomości z całego rozległego kraju. Regularnie szafki gońców Inkasów przekazywały na odległość wiadomości ustne lub też przewoziły oryginalne listy — wiązki sznurów przepłatanie kolorowymi wstążkami, mającymi umowne znaczenie w piśmie kipu.

DZIEŁE poczty polskiej sięgają czasów królestwa naszego państwa, w szczególności, w wielokrotności, Szczecin, nie wiele w tej dziedzinie nie zrobił król Bolesław Chrobry, jak pisał nuncjusz papieski Fulwiusz, gońcy królewscy, czesem w 1. dnach stają z Krakowa w Wilnie upędzili 120 mil.

18 października 1558 r. Zygmunt August, ostatni Jagiellończyk, podpisał dokument o ustanowieniu pierwszego polskiego regularnego międzynarodowego połączenia pocztowego między Krakowem i Wenecją „dla naszych i poddanych naszych wygody abymyś mi i oni z większą wygodą mogli przysłać listy do Włoch”.

Dla informacji Czytelników dodajemy, że w ów doły łuk formy żagla artysta ukomponował postać matki z dzieckiem na ręku, przylutował do obelisku. Syntetyczne uopólnienie formy obelisku i żagla dopełnił rzeźbiarz listy. Rzecz sama w sobie rzykowała.

JAK z niej wybrną artystyczne? — przedstawił się dziś w Siekierkach, gdzie w ramach uroczystości związanych z Dniem Wojska Polskiego nastąpi uroczystość odsłonięcia pomnika. Jedno mój zemy powieścić już teraz, wydaje się, że kompozycja Lewińskiego posiada niewątpliwie walory kolorystyczne. Na ile zieleni lasu zestawienie granitowego platu i obelisku z szarością żagla i bielą postaci — daje nieprzeciętne efekty. W słowcu czekają nas dodatkowe wrażenia. Lśnił brzem dwa miecze grunwaldzkie, umontowane w obelisk.

OD WIEKÓW I DZIŚ LISTY ŁĄCZĄ kraje i ludzi

— Kiedy komitet budowy pomnika zwrócił się do mnie z propozycją przedstawienia projektu, miałem nie lada orzech do zgryzienia. Pomnik ku czci poległych żołnierzy, a zarazem taki, który budziłby jakies optymistyczne refleksje.

— Samo ukształtowanie tacytu też zapewne w jakimś stopniu musiało Pana z jednej strony za inspirować, z drugiej zaś w pewnym sensie ograniczyć koncepcyjnie — wtrącamy.

— Niewątpliwie tak. Od wschodu teren jest amfiteatralnie określony rozległym wzgórzem, porośniętym lasem, od zachodu — od strony granicy — otwarty świetna perspektywa. Forma kołowego wzgórza narzuca konieczność akcentu wysokościowego obelisku, co z kolei pociągnęło za sobą drugą konieczność kompozycyjną — przecięcia go poziomą. Stąd owa forma lupiny żagla.

— ... z rozmachem rozpięta ostrych łukami za obeliskiem — kończyły za artystę.

LŚNI W GRANITOWYM OBELISKU

Sławomir Lewiński o swojej pracy

SLAWOMIR LEWIŃSKI jest rzeźbiarzem od pierwszych dni wojny związanym z Pomorzem Zachodnim. Znamy uszczę jego prace stanowiące nieodłączny element tuższego pejzażu. (Np. pomnik Mickiewicza na placu Helmskim, popiersie Słowackiego na skwerze w Stargardzie itp.) Na niedawnej wystawie ogólnopolskiej w Radomiu artysta otrzymał nagrodę Ministerstwa Kultury i Sztuki za eksponowaną rzeźbę kameralną, m. in. dramatyczną „MATKĘ Z FREJUS” oraz dawcipną kompozycję zatytułowaną „ROZMOWA MIĘDZY PANEM, WOJTEM A PLEBANEM” według Mikołaja Reja.

JUZ z tego pobieżnego wyliczenia można się orientować w szerokiej sfały zainteresowań warsztatowych rzeźbiarza — od rzeźby kameralnej poprzez sztukę portretową, aż po monumentalną kompozycję przestrzenną.

— Tak doszło do powstania tego pełnego rozmachu dzieła pomnikowego, które stało w Siekierkach, prawie że na samej granicy polsko-niemieckiej, dzieła będącego hołdem, złożonym pamięci żołnierzy poległych w walkach o tę granicę? — pytamy.

— Kiedy komitet budowy pomnika zwrócił się do mnie z propozycją przedstawienia projektu, miałem nie lada orzech do zgryzienia. Pomnik ku czci poległych żołnierzy, a zarazem taki, który budziłby jakies optymistyczne refleksje.

— Samo ukształtowanie tacytu też zapewne w jakimś stopniu musiało Pana z jednej strony za inspirować, z drugiej zaś w pewnym sensie ograniczyć koncepcyjnie — wtrącamy.

— Niewątpliwie tak. Od wschodu teren jest amfiteatralnie określony rozległym wzgórzem, porośniętym lasem, od zachodu — od strony granicy — otwarty świetna perspektywa. Forma kołowego wzgórza narzuca konieczność akcentu wysokościowego obelisku, co z kolei pociągnęło za sobą drugą konieczność kompozycyjną — przecięcia go poziomą. Stąd owa forma lupiny żagla.

— ... z rozmachem rozpięta ostrych łukami za obeliskiem — kończyły za artystę.

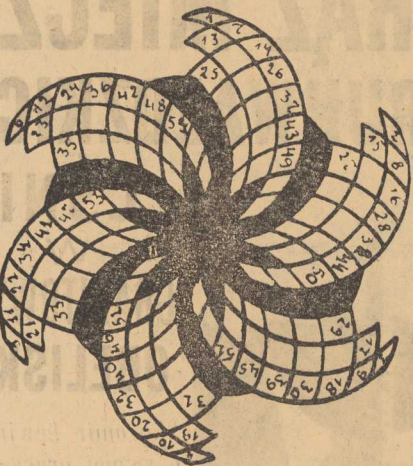
Dla informacji Czytelników dodajemy, że w ów doły łuk formy żagla artysta ukomponował postać matki z dzieckiem na ręku, przylutował do obelisku. Syntetyczne uopólnienie formy obelisku i żagla dopełnił rzeźbiarz listy. Rzecz sama w sobie rzykowała.

JAK z niej wybrną artystyczne? — przedstawił się dziś w Siekierkach, gdzie w ramach uroczystości związanych z Dniem Wojska Polskiego nastąpi uroczystość odsłonięcia pomnika. Jedno mój zemy powieścić już teraz, wydaje się, że kompozycja Lewińskiego posiada niewątpliwie walory kolorystyczne. Na ile zieleni lasu zestawienie granitowego platu i obelisku z szarością żagla i bielą postaci — daje nieprzeciętne efekty. W słowcu czekają nas dodatkowe wrażenia. Lśnił brzem dwa miecze grunwaldzkie, umontowane w obelisk.

Rozmawiała: Urszula POMORSKA

ROZETA

Pravokrętności:

- 1) włoska łódź bez maszyn, 2) nudaś o stanach chorobowych, 3) znany fizykochemik rosyjski (1712-69), 4) organa u pierwotniaków, 5) nieodmienna cześć mowy, cząstka, 6) miano, 7) ogrodnictwo, 8) pyła powstała przez działanie bakterii grzybnych na tkanke, 17) rodzaj pieczeni, 19) busny, 21) kolor, 23) niebezpieczna w górach, 25) nekryty żaglowiec turkowskiej, 27) kraj w południowej Afryce, 29) francuska nazwa jeziora Genewskiego, 31) zły duch, 33) mleko wydzielane w pierwszych dniach po porodzie, 35) niezły.

Lewokrętności:

- 7) inicjały fizyka szwajcarskiego (dot struktury fizycznej w 1881 r.), 8) inicjały pisarza (pseudonim Adam Flugi), 9) „sokół” w języku obcym, 10) inicjały amerykańskiego lotnika, zdobywcy obu biegunów, 11) skrót organizacji podziemnej w czasie okupacji niemieckiej, 12) inicjały radzieckiej uczelni zajmującej się cytologią, 14) „nieuwalni” po rosyjsku, 16) elementarna część czucia słuchowego, 18) kraj w południowej Afryce, 20) francuska nazwa jeziora Genewskiego, 22) jeden z gromad zwierzęcych, 23) tytuł szlachecki, 24) jest w pióseku o Monte Casino, 26) włoska pyłka po rzecze, 28) owad, 30) imiona żen-

skąd (drobniactwo), 32) plyn do oczyszczenia płam, 34) gatunek wierzby, 37) angielska miara powierzchni, 38) jedyny uratowany mieszkamiec Sodomy, 39) zamek, 40) skrót jednego z ministerstw (wspak), 41) imię amerykańskiej gwiazdki, 42) służba do łączenia konstrukcji, 43) skorpion, 44) rzeka syberyjska, 45) utwor poetycki, 46) „ja” w języku mariwim, 47) materiał żalobny, 48) skrót spotykany na receptach, 49) zaimbek osobowy, 50) pierwiastek chemiczny, 51) jedyne amerykańskie miasto, 52) wybitny polski matematyk, 53) „jedna” w języku obcym, 54) ce-
sarz rosyjski,

Maszyny do „blyskawicznych” napraw obuwia

KIELCE PAP. W niedługim czasie tylko około 10 minut trwał będzie przybiecie wózków i obcasów do naprawy oddanych do reperacji. Inne naprawy obuwia trwać mają jeszcze krócej.

Stanie się to możliwe dzięki zastosowaniu nowoczesnych maszyn do naprawy obuwia. Do produkcji tych maszyn służyli specjaliści wieloznańscy, którzy przysłała jedyną w kraju wytwórnię maszyn i urządzeń dla przemysłu skózanego - Wytwórnia Ciepłej Zamkniętych w Radomiu. Obecnie dobiega końca budowa serii prototypowej. W roku przyszłym dostarczą one w całości do wszystkich spółdzielni usługowych 50 zestawów maszyn.

Nieznaną chorobą wśród brzoź

ŁÓDŹ PAP. Nieznana cho-
roba dotknęła brzoź rosnące w lasach przy drogach i zagrodach wód, łożysko. Choroba objawia się wyciekami soków biologicznych poprzez korę drzew, przy czym w miejscach tych powstaje plama ciemna matwica miazgi, co przy silniejszym porażeniu powoduje przeważnie cykliczną śmierć i całkowite zamarcie drzewa.

Objawy masywne występowania choroby zaobserwowano głównie w powiatach Łask, Sieradz, Podkowa Kiełpa, z koniecznością i musiano tam wyciąć kilka tysięcy drzew.

TEATR

POLSKI - „Złoty wielek” g. 18, 20
WSOŁCZESNY - „Kuglarze” g. 18, 20
OPRETKA - „Rozkoszna dziewczyna” g. 16
FILHARMONIA - „Poranek wspaniały” g. 12
CYRK „Jozan” - Al. M. Bucza g. 18, 19
SPRUCHA - „Koziołek Matołek” g. 11, 17

KINA

KOSMOS - „Główni Kahlen” g. 11, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

pol. - od lat 12
SZMARAGDOWE (Zdroje) - „Dziś w nocy umrze miasto” g. 15, 16, 20 - pol. - od lat 12
PRZYJAZN (Dąbie) - „Droga na zachód” g. 15, 17, 19 - pol.
HUTNIK (Stoleczyn) - „W biały dzień” g. 15, 17, 19, 20 - pol.
STYLWOWE (Huta Stacelnia) - „Czarna przeszłość” g. 15, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

PARANKI DLA MŁODZIEŻY

BALTYK - „Legenda oבודайтым sercu” g. 11, 12
POLONIA - „Przygody Łodźjan” g. 10, 11, 12
DELFIN - „Skrzynki na start” g. 10, 11
PIONIER - „Nieswykły dzień” g. 10, 11, 12
MUZA - „Czarodziejskie dziewczki” g. 10, 11
KOSMOS - „Wojaszek z Ameryki” g. 10, 11, 12
MARS - „Czerwony Kaptur” g. 10, 11, 12
SWIT - „Cyk nie wiedział” g. 10, 11, 12
ODRA - „Złotowa strzelba” g. 10, 11, 12
ECHO - „Słomka” g. 10, 11, 12
MEWA - „Niezgrabne stonki” g. 10, 11, 12
SOSEKA - „Człota antylopa” g. 10, 11, 12
SWIT - „Stefek Burezymu” g. 10, 11, 12
ZEGLARZ - „Somborero” g. 10, 11, 12
SZMARAGDOWE - „Kos i sęk” g. 10, 11, 12
PRZYJAZN - „Tajemnica dzielnicy” g. 10, 11, 12
HUTNIK - „Kogucyk Płoty” g. 10, 11, 12
BAJKA - „Ballada o żołnierzu” g. 10, 11, 12
MAJ - „Wesołe miasteczko” g. 10, 11, 12
SOSEKA (Tanowo) - „Zakażona gwiazda” g. 10, 11, 12
SWIT (Skolwin) - „Katastrofa” g. 10, 11, 12
ZEGLARZ (Gołecina) - „Przedkwiłki bogom” g. 10, 11, 12

KLUBY

13 MUZ - pl. Zolnierza 2 - dancing g. 20
POL. Pol. 67 - czyny od g. 16; dancing g. 19
IWINA - Niepodległości 19 - dancing g. 20
TPS - ul. Polskiego 66 - dla młodzieży „Nowa atrakcja” g. 20, 23
GARNIZONOWE - Wawrzynia 14 - 5 - bajki dla dzieci g. 18, 20

WYSTAWY

MUZ - Staromłyńska 27 - malarsko polskie, średnio-wieczna treść pomorska, renesansowe stroje książęce szczyt chłopski g. 10-18
WALX CHORRREGO 3 - archeologia, przyroda, morska, architektura, wnętrza okrajowe g. 10-18
DOM KULTURY KOŁEJARZY - Partyzantów 2 - rzeźba i rzeźby Henryk Wabitzkiej g. 11-22
CBWA - Staromłyńska 27 - malarsko polskie, średnio-wieczna treść pomorska, renesansowe stroje książęce szczyt chłopski g. 10-18
13 MUZ - pl. Zolnierza 2 - wystawa malarska Janiny Kosińskiej g. 11

SZPIELAKI

KLINIKA CHIR. ZDZIECIĘCZNY - ul. Ludwickiej 10
II KLINIKA CHIR. - Pomocznicy
DZIECKA - św. Włodzieka 7
g. 9-11 i od g. 18-7 rano
POLONIA INTERWIZYJNA - Woł. Pol. 63 - g. 9-13, 30

APTEKI

Nr 7 - 8 Lipca 7 - tel. 443-38
24 - Woł. Pol. 134 - tel. 451-57

TELEWIZJA (Program szcześciński)

11 - koncert symfoniczny orkiestry z Weimaru, 13,40 - koledy film Disneya, 14,30 - koncert symfoniczny z Weimaru, 15,30 - sprządownie sportowe, 15,50 - teatrzyk dla przedszkolaków „Laleki”, 16,30 - koncert symfoniczny z Weimaru, 17,45 - film fab. „Aktorka księcia pana”, 18,30 - koncert symfoniczny z Weimaru, 19,15 - teleturniej z Krakowa „30 pytań”, 21,15 - estrada poetycka, 21,45 - koncert sportowy, 22,05 - „Przed kamioną o sportie”

(Program berliński)

10 - widowisko dla dzieci od lat 6 „Witamy w domu”, 11 - utwory mistrzów L. van Beethovena, 12,10 - „Miasmo dla wrażliwych”, 12,45 - Przekleństwo tygodnia, 13 - audyjo dla wsi, 14 - widowisko dla młodzieży, 15,00 - mecz hokeja na lodzie NRD - Polska, 16,15 - „Wysługi komuni”, 16,45 - film prod. franc. „Grzechotki”, 17,15 - „Nowe lasy”, 18,40 - „Nic nas nie powstrzyma”, 19,15 - „Podrózownia telewizyjna”, 19,45 - koncert symfoniczny, 20,15 - „Odwiedzin ewangeliczne”, 20,30 - kronika, 20,45 - wydarzenia, 21 - reportaż z centralnej Afryki, 21,15 - sport na koniec tygodnia

RADIO

WIADOMOSCI: 6,30, 7,30, 8,30, 12,45, 17,00, 23,30
SERWIS RYBACKI: 12,30
SZCZECIN: 8,58 - piosenki z Wybrzeża, 10,15 - dom, szkoła, dzieci, 11,00 - magazyn artystyczny, 11,20 - rozmowa ze słuchaczami, 11,30 - muzyka klasyczna, 11,45 - rozmowy o teatrze, 12,00 - „Zestaw”, 12,30 - „Zestaw”, 12,45 - „Zestaw”, 13,00 - „Zestaw”, 13,15 - „Zestaw”, 13,30 - „Zestaw”, 13,45 - „Zestaw”, 14,00 - „Zestaw”, 14,15 - „Zestaw”, 14,30 - „Zestaw”, 14,45 - „Zestaw”, 15,00 - „Zestaw”, 15,15 - „Zestaw”, 15,30 - „Zestaw”, 15,45 - „Zestaw”, 16,00 - „Zestaw”, 16,15 - „Zestaw”, 16,30 - „Zestaw”, 16,45 - „Zestaw”, 17,00 - „Zestaw”, 17,15 - „Zestaw”, 17,30 - „Zestaw”, 17,45 - „Zestaw”, 18,00 - „Zestaw”, 18,15 - „Zestaw”, 18,30 - „Zestaw”, 18,45 - „Zestaw”, 19,00 - „Zestaw”, 19,15 - „Zestaw”, 19,30 - „Zestaw”, 19,45 - „Zestaw”, 20,00 - „Zestaw”, 20,15 - „Zestaw”, 20,30 - „Zestaw”, 20,45 - „Zestaw”, 21,00 - „Zestaw”, 21,15 - „Zestaw”, 21,30 - „Zestaw”, 21,45 - „Zestaw”, 22,00 - „Zestaw”, 22,15 - „Zestaw”, 22,30 - „Zestaw”, 22,45 - „Zestaw”, 23,00 - „Zestaw”, 23,15 - „Zestaw”, 23,30 - „Zestaw”, 23,45 - „Zestaw”, 24,00 - „Zestaw”

KINA TERENOWE

SWINOUJSCIE (Rybak) - „Lili”
STARGARD (Dąb) - „Dama z Malborka”
DRENO (Przedmieście) - „Jędrzejko”
KOSZCZONÓW (Zielony) - „Pocztownik jazdy”
KOSZCZONÓW (Orzeł) - „Wesele w wiosłokratorzy”
MYSLIBÓRZ (Słońce) - „Teletaniec polski”
STARGARD (Dąb) - „Biedni bogacze”
KOSZCZONÓW (Słońce) - „Odwiedzin prezydenta”
GRZYFICE (Capitol) - „Wojna”
LOBEZ (Rega) - „Smierć w siodle”
WOLIN (Pomorzanie) - „Wojna”
GRZYFICE (Orzeł) - „Przebudzenie”
KOSZCZONÓW (Słońce) - „Opowiadanie”
KAMIEŃ (Pręgiel) - „Dramat w Kosmosie”
LIPIANY (Wiedza) - „Burliwa młodzież”
MIEJZYZDRÓJ (Słowianki) - „Młodziacy śladem”

Przetarg

na wymianę ogrodzenia dl. ca 500 mb. z siarki drucianej z materiału powierzonego, w miejscowościach Fryztor i Wołin pow. Swinoujskie.

ogłasza

SP-NIA PRACY ROBYŁOWSTWA MORSKIEGO I ZALEWOWEJ „CERTA” w Szczecinie, Wały Chrobrego 1.

Oferty należy składać w Zarządzie Sp-ni pokój 111, gdzie można uzyskać szczegółowe informacje. Otwarcie ofert nastąpi dnia 20.XI.br. godz. 9. Zleceniodawca zastrzega sobie dowolny wybór oferentów bez podania powodów. 4038-K

PRZEDSIĘBIORSTWO ZAOPIATRZENIA ROLNICTWA W WODŹ

w Szczecinie ul. 5-go Lipca 34 tel. 429-35 i 384-23

przyjmuje

do wykonania na rok 1962 następujące prace:

studnie wiercone, remonty studni wierconych, roboty wodociągowe, instalacje hydroforów, odciążalniki i pemp wszelkiego typu, roboty palowe - pale Wolfsholza, zastrzyki cementowe, roboty odwadniające. 4039-K

Przetarg

na roboty budowlane, centralnego ogrzewania, wod. - kan. i posadzki

ogłasza

PAŃSTWOWY ZAKŁAD WYCHOWAWCZY W SWINOUJSCIU.

Oferty należy składać w kancelarii Zakładu - Swinoujskie pl. Słowiański 3. Komisyjne otwarcie ofert nastąpi dnia 20.XI.61 r. o godz. 10. Zastrzega się prawo wybrania oferenta bez podania powodów. 4045-K

Pracownicy Poszukiwani

TECHNIKA-MECHANIKA, mistrzów mechaniczną, słuźarzy-monsterów ruradrogowych i konserwacyjnych oraz pracowników do transportu zatrudni Energomontaż - Północ Szczecin, ul. Szczecińska nr 25, tel. 378-17, 4010-K

ZAOPIATRZENIOWCA ze znajomością brzoź metalowej rewidenta księgowego, słuźarzy i pracowników fizycznych (popelary), zatrudni Elektroenergia „Szczecin”, Zgłoszenia przyjmuje Dział Kadr Elektroenergii „Szczecin”, ul. Gdańska 34-a, 4011-K

Z-RC GŁÓWNEGO konstruktora oraz konstruktorów, zatrudni Szczecińska Fabryka Maszyn Budowlanych w Szczecinie, ul. Duboła 20, 3935-K

KIEROWNIKA sekcji finansowej, referenta kosztów, referenta handlowego, agentów do sprzedaży, malarza oraz przyrębnego wagowego, zatrudni „Warzywa-Owoc” F.P. Szczecin, ul. Zółkiewska 12-a, 4012-K

PALACZA c. o. zatrudni Okręgowe Warsztaty Techniczne, ul. Roosevelta 38, 4013-K

MURARZY oraz robotników niewykwalifikowanych do robót ziemnych przyjmie od zaraz Pannickie Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich - Budowa w Szczecinie. Wynagrodzenie oraz pozostałe świadczenia wg Układu Zbiorowego Pracy w Budownictwie. Pracownikom do jeżdżącym zwracamy część cześć biletu miesięcznego PKP. Zgłoszenia przyjmuje kierownictwo roboti PPR w Szczecinie, ul. Graniczna 33 (Podluchy). 4014-K

INZYNIERA metalowca brzoź odwiecznej, inżyniera względnie technika brzoź budowlanej, 1 kierownika Zakładu Wiktoriańsko-Trzelnickiego, zatrudni od zaraz Wielobranowa Spółdzielnia Pracy w Swinoujściu, ul. Armii Czerwonej 9. Reflektuje się wytyczenie na silny wysoko kwalifikowane. Warunki pracy i pracy do omówienia na miejscu. 4019-K

DYREKCYJA Szpitala Powiatowego w Goleniowie przyjmie do pracy od zaraz zaopatrzeniowca, wymagane średnie wykształcenie i praktyka na w/w stanowisku, 4 palacy c.o. z uprawnień z odpowiednimi kwalifikacjami i praktyką od zaraz, kierownika pralni i szwalni z odpowiednimi kwalifikacjami od dnia 1.XI br., pracownika na stanowisko zsefa kuchni z odpowiednimi kwalifikacjami od dnia 1.XI br., Zgłoszenia osobie lub pisemnie z załączeniem odpowiednich dokumentów należy składać w biurze dyrektora Szpitala Powiatowego w Goleniowie. 4021-K

Ogłoszenia Drobne

PRACA

ADWOKAT poszukuje samodzielnie gospod. Zgłoszenia: Jagiellońska 24-22 od godz. 17-19. 10496-G

GOSPODIA do prowadzenia domu potrzebna od zaraz, Poczłowa 12-7. 10495-G

POMOC domowa potrzebna od zaraz. Warunki dobre. Armii Czerwonej 11a. 10495-G

POMOC domowa potrzebna. Swarowskiej nr 3a-11. 10221-G

OPIEKUNKA do 4-letniego dziecka na stałe potrzebna od zaraz. Szczecin, Al. Piastów 53-2. 10496-G

MATEJMONIALNI

DYSKRETNIE, szybko korespondencje, pozna Cie Biuro Matrimonialni „Szyfery” Warszawa, Elektornia 11. Prześlij 10 złotych znaczkami, otrzymasz 300 atrakcyjnych ofert, informacje. 2883-K

NIERUCHOMOŚCI

WILE w Poznaniu z ogrodem, wyłożoną pod kostkę, sprzedam. Wiadomość: Wielkopolska 23 m. 8, tel. 42-89. 10497-G

DOM z placem w Cielochocinie sprzedam. Wia domość: Szczecin, tel. 443-80 w godz. 13-16. 10493-G

OGRODNICTWO w Nowym Warpieniu, sprzedam. Kościuski 7. Szymanska. 10492-G

Z DOMEJ Jednorodzinnej na 1 parceli 40 km od Poznania, Skoki, sprzedam. Cena 150 tys. zł. Poznań, Garmarna 27. 10235-P

KUPNO

MOTOCYKL mało używany „Awo”. „Jawę” lub 250 kupi. Al. M. Bucza 14a-20a. 10191-G

SPRZEDAZ

MOTOCYKL WSK 125 cm, stan dobry, sprzedam. Al. Cmentarna 7-1a, tel. 35-877, 10490-G

NOWE skózanym Weltmeister 120-basowy, cieżko, rochochory sprzedam. P. Szczecin, Śląska 6 m. 8. 10498-G

LOKALE

4-POKOJOWE, komfortowe mieszkanie z pianiną, nowoczesnymi meblami (lub bez), 4 łóżka, 1 piętro, zamianie na podobne bez mebli w willi przedmieście, sprzedam. Telefonacja: 44-321 mg. dz. 10-18. 10497-G

DWA mieszkania, pokój z kuchnią i pokój zamienić na pokój z kuchnią, komfort. Telefon 35-344. 10498-G

MALZENSTWO bezdetle nie poszukuje pokoiu sublokatorskiego. Wiadomość: tel. 499-66. 10495-G

MŁODE małżeństwo pilnie poszukuje pokoiu, Oferty: telefon 725-21 wewn. 6. 10464-G

TRZY pokoje, komfort, zamienić na podobne lub małe, Lubeczkę, go 13-3. 10493-G

ZGUBIŁO

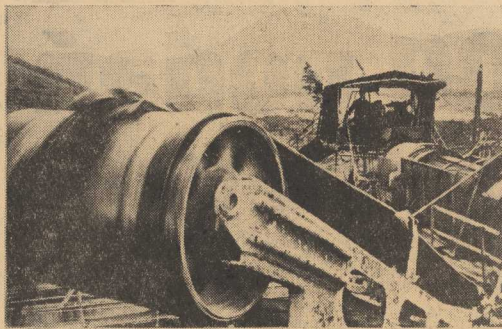
ZGUBIONO legitymację szkolną Zasadniczej Szkoły Odrębnej na nazwisko Bogusława Domańska. 10482-G

Oszczędzaj w PKO

TAK SIĘ „KOPE“ ŻŁOTO!!!

KOPALNIA ŻŁOTA „MALDIK” w obwodzie Magadańskim ZSRR. Wszelkie prace są tu automatyzowane. W roku bieżącym pracuje pięć urządzeń do przetwarzania złota. Każdy z tych automatów obsługuje jeden robotnik.

Na zdjęciu: automatyczne urządzenie do przetwarzania złota. Fot-CAF

Krowa + Zubr = ?

W ZAKŁADZIE Hodowli Doświadczalnej PAN w Popielnie na Mazurach prowadzone są doświadczenia nad wyhodowaniem nowej rasy bydła o większej zawartości tłuszczu w mleku, większej tzw. mienskości i lepszej skorze.

Podobne doświadczenia przeprowadzane są już od pewnego czasu w rezerwacie żubrów w Białowieży. Ze skrzyżowania krów wspomnianej rasy i żubrów uzyskano tu niedawno kilka cielaków, które rosną zdrowo.

— SPRAWA jest chyba na tyle poważna, że mam prawo się upewnić — oświadczył Olkusi, co już porucznik zupełnie wyprowadziło z równowagi. Po jego twarzy prześliznęła się jak gdyby cień uśmiechu. — No nie, skoro już wiem o co chodzi... — Sądzę, że wiedział pan grubo wcześniej! — A można wiedzieć, po czym pan tak sądził? — Po pańskiej reakcji. Po pańskim zachowaniu. Nie wyglądał pan bynajmniej na zaskoczonego. — Mój Boże, — Olkusi rozłożył ręce — przykro mi doprawdy, że pana rozczarowałem. Rozumiem, powinienem się załamać.

— Załamany to pan był przedtem, nim pan usłyszał oskarżenie — porucznik nie mógł się powstrzymać od tej uwagi — i dopiero ono podzieliło na pana tak orzeźwiająco.

— Nic na to nie poradzę. Zmienność nastrojów to moja specjalność. Ale może konkretnie — za proponował, widząc, że oficer porczywał się z irytacją. — Proszę mi powiedzieć na czym pan opiera swoje oskarżenie.

— Był pan dziś rano u Trapisza? — Byłem na schodach. Pukaliśmy kilka razy, ale bez skutku.

— Powiedźmy... Po co pan tam chodził? Na to pytanie nie odpowiedział.

— Pani Warzykowa odpowiedziała na wszystkie pytania. Opowiedziała również o wczorajszej rozmowie z panem, „Pod kogutem”.

— Dobrze, że się przynajmniej do morderstwa nie przynależa.

— Warzykowa w ogóle nie była w tym domu! — porucznik powiedział to podniesionym głosem i zaraz zrozumiał, że popełnił błąd. Nie należało tego mówić. Błyskawicznie podsumował wszystkie spostrzeżenia i fakty wywodząc z nich jeden logiczny wniosek: — Olkusi przypuszczał, że Milicja podejrzewa Warzykową i dopiero teraz, widząc, że doktorowie nic nie grozi, będzie z całą energią bronić samego siebie.

— Pytał pan, po co chodziłem do Trapisza, — podjął po chwili Olkusi. — Odpowiedź na to. Mogę już odpowiedzieć. Wie pan o naszej rozmowie w restauracji, wie pan w jakiej sytuacji znalazła się Warzykowa... Chciałem jej pomóc,

nych, ciędkich piw, które wyrabia się i rozprowadza tylko w niektórych porach roku. Ogółem istnieją w Niemczech 800 gatunków piwa.

Pasażerowie w stalowym worku

CORAZ częściej używa się helikopterów w charakterze latających dźwigów. W specjalnych zasobnikach przenoszą one z miejsca na miejsce różne ciężary. Helikoptery takie najczęściej przystosowane do tego celu konstrukcją: uproszczone kadłub i bardzo wysokie podwozie z miejscem na umocowanie zasobnika. Ma to jednak pewną wadę — tak skonstruowany helikopter nie nadaje się do przewozu pasażerów. W USA znaleziono jednak ostatnio sposób uśmiedzenia tej wady. Skonstruowano mianowicie specjalną podwieszoną kabinę, którą bez trudu można umocować na miejscu przeznaczonym normalnie dla zasobnika z ładunkiem. Pierwsze helikoptery z zasobnikami dla pasażerów oddano już do eksploatacji.

**Automaty i fotokomórki
Zamiast maszynisty
— mózg elektronowy**

**M - JAK MOSKWA
M - JAK METRO**

JAK bez litery dużego M nie sposób napisać nazwy stolicy ZSRR, tak bez metro nie można sobie wyobrazić Moskwy. Najszybszy, najtańszy, najpopularniejszy, najnowocześniejszy środek lokomocji.

O każdej porze dnia, do pierwszego w nocy przebywa w 5 tysięcy pociągów ćwierć miliona moskwićian. Za 5 kopiejek można wejść do jednej z 56 stacji i przejechać trasę 78 km.

Już wkrótce przed otwarciem XXII Zjazdu KPZR przybędą nowe linie.

— Praca konduktora sprzedających bilety — mówi naszemu korespondentowi dyrektor Moskiewskiego Metro N. NOWOCHACKI — od dawna budziła nasz niepokój. Była ciężka. Postanowiliśmy konduktorów zastąpić automatami.

Obecnie podróży po prostu wrzucić do automatu odpowiednią monetę i wchodzić na ruchome schody. Błada tym, którzy chcą jechać bezpłatnie. Automaty, posiadają fotokomórki, która natychmiast zażyka przed gapowiczem drogie.

Można się tu najęść wstępu za całe... 5 kopiejek. Automaty te pozwoliły nam, jak dotąd, zwolnić i przenieść do innej pracy 400 osób.

MECHANIZACJA i automatyzacja urządzeń w moskiewskim metrze pozwoliła w ostatnich dwóch latach zmniejszyć ogółem stan załóg o 14 proc. i znacznie usprawnić funkcjonowanie podziemnej komunikacji.

Automaty regulują ruch pociągów, zabezpieczają odpowiednią wielkość, ciśnienie powietrza, temperaturę, myją wagony.

Proces automatyzacji w ogólnych programach KPZR będzie przebiegał dalej, aż do... zastąpienia maszynisty mózgiem elektronowym.

Kiedy to nastąpi? Zanim doczekaliśmy się odpowiedzi do gabinetu dyr. Nowochockiego wszedł gość. Był to in-

— Co stało się ze zwolnionymi z moskiewskiego metra?

Dyrektor Nowochocki śmieje się i powiada... — Każdy, chcący pracować człowiek, jest u nas na wagę złota. Brak nam rąk do pracy. Wszelkimi zwolnionym zapewniliśmy zdobycie kwalifikacji, posłałamy na kursy, skierowaliśmy na inny odcinek pracy.

Za stacji Zwierdowo udaje się do hotelu „Warszawa”. Zapala się zielona światła, droga wolna.

Jestem jednym z 16 miliardów ludzi, którzy w ciągu 19 lat przejechali podziemiemi Moskwy.

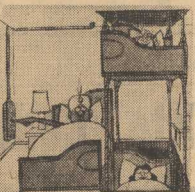
Doprawdy, trudno ją sobie teraz wyobrazić bez tego wspaniałego pomnika dzisiejszego pokolenia, jakim jest metro.

RYSZARD DANIELEWSKI

ALEJA WIERNADSKIEGO w Moskwie. Na pierwszym planie stacja metro „Uniwersytet” Fot-CAF

HuMoR

„Blondynka czy brunetka?”

„Rabunku!”

Bez podpięty

„Zejdziesz wreszcie z tego fotela?”

Elektryczna gitara

„Halo, pan został zwolniony?”

— Nie miałem okazji. W hotelu przeszkadzał nam Machnicki. Pojechaliśmy do leśniczówki. Kiedy przyjechała Milicja i sierżant oświadczył, że mamy się udać do komendy, byłem niemal pewny, że jej wizyta u Trapisza miała inny przebieg. Ze go zamordowała, i że ktoś ją widział, albo że została w mieszkaniu os, co naprowadziło was na ślad. Kartkę musiałem zniszczyć, bo potwierdziła jej związek z Trapiszem, bo wyjaśniła ewentualny powód zabójstwa.

— Ale przecież ta kartka była nie w jej, lecz w pana posiadaniu.

— Wszystko jedno. W czymkolwiek była posiadaniu, miała jednoznaczną wymowę. Musiałem ją zniszczyć. Miałem ją w kieszeni marynarki, a sierżant chodził krok w krok... Dopiero w samochodzie. Niestety, zauważył. Kazał zatrzymać wóz. Byłem kompletnie załamany.

— Do momentu, gdy oskarżyłem pana o morderstwo.

— Tak, do tego momentu. A kiedy powiedział pan, że Warzykowa nie mogła zamordować, ponieważ w ogóle tam nie wchodziła... — Stał pan już całkiem mocno na nogach.

— Bo sprawa się wyjaśniła.

— Nie powiem, żeby pan podzielał pańskie zdanie. Skoro ani Warzykowa, ani pan, nie zabiłście Trapisza, to któż do diabła go sprzątnął?

— Ktoś trzeci, to chyba jasne.

— Niestety — porucznik westchnął. — Na razie sytuacja wygląda tak, że wszystko świadczy przeciwko panu.

— Wszystko, to raczej przesada.

— W każdym razie więcej przeciw, niż za. — Powiedziałem prawdę. Całą prawdę i nie mam nic więcej do dodania. Powinien mi pan uwierzyć.

OFICER powtórnie westchnął. — Nawet gdyby powiedział pan prawdę, nie możemy nikomu wierzyć w os. Fakty... — rozłożył ręce.

Miałem zamiar sprzedać motocykl i pokryć jej dół. Kiedy rano zszedłem na dół i dowiedziałem się, że wyszła, pomyślałem, że jest u niego... — urwał, przesuwał rękę po czole... Wyobrażam sobie najgorsze rzeczy.

— Ze poszła go zabić?

— Gorzej, — znowu przerwał. — Będę mówił szczerze: pomyślałem, że nie chce mojej pomocy, albo, że mi nie wierzy. Ze sama za wszelką cenę pragnie zażegnać katastrofę. To było podłe, że tak o niej pomyślałem... Postanowiłem do tego nie dopuścić. Cisza w mieszkaniu utwierdziła mnie w moim mniemaniu. Rozumiem pan, czasem wygodnie nie otwierać... Czasem nieproszony gość jest szczególnie niepożądany.

— Niech pan mówi dalej.

— Zamierzałem odejść, gdy mimo woli spojrziałem w dół i zobaczyłem kartkę. Te kartkę, która później wyrzuciłem. Podniosłem. Było to jej pokwitowanie. Musiała je zgubić. Używała więc to czego chciała... Ale za jaką cenę? Schowałem kartkę. Zeby jej pokazać, gdy będzie zarzecztała...

— Jednak nie pokazał pan...